

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Педагогічний факультет

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти_

СИЛАБУС ПРАКТИКИ

**Педагогічна (виробнича) практика в інклюзивно-
ресурсних центрах**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Спеціальна освіта (логопедія)»

Спеціальність 016 Спеціальна освіта
шифр і назва

Спеціалізація 016.01 Логопедія
за наявності

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
шифр і назва

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від «28» серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Педагогічна (виробнича) практика в інклюзивно-ресурсних центрах
Викладач (-і)	к.п.н., доцентка Кирста Наталія Романівна
Контактний телефон викладача	+380687372044
Е-mail викладача	natalia.kyrsta@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	9 кредити ЄКТС, 270 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Індивідуальні і групові консультації
2. Анотація допедагогічної (виробничої) практики в інклюзивно-ресурсних центрах	
<p>Предметом педагогічної (виробничої) практики в інклюзивно-ресурсних центрах є практична діяльність здобувачів-логопедів за фахом, що забезпечує удосконалення загальних та спеціальних компетентностей, а також є формою підвищення їх професіоналізму.</p> <p>Педагогічна (виробнича) практика в інклюзивно-ресурсних центрах є важливим етапом залучення здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти І курсу, які навчаються на освітньо-професійній програмі «Спеціальна освіта (логопедія)» до професійної діяльності задля формування у них активного ставлення до здобуття високого рівня наукових і професійних компетентностей майбутньої практичної діяльності за фахом. Під час практики здобувачі отримують нові знання, уміння та навички в процесі виконання конкретних практичних завдань, сформульованих програмою практики.</p>	
3. Мета та цілі педагогічної (виробничої) практики в інклюзивно-ресурсних центрах	
<p>Мета практики – забезпечити практичну готовність здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 061 «Спеціальна освіта» за спеціалізацією 016.01 «Логопедія» до планування, організації і проведення ефективного логокорекційного супроводу дітей з 2-х до 18-ти років з порушеннями розвитку відповідно до завдань інклюзивно-ресурсного центру.</p> <p>Цілі практики:</p> <ul style="list-style-type: none"> – закріпити та поглибити знання здобувачів про особливості та можливості розвитку дітей з порушеннями мовлення і особливості логопедичної роботи в умовах інклюзивно-ресурсного центру; – ознайомити здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня з нормативно-правовою базою комунальної установи, відповідно до якої в Україні здійснюється комплексна психолого-педагогічна оцінка розвитку дітей з 2-х до 18-ти років; – ознайомити з вимогами щодо документації логокорекційного супроводу дітей в інклюзивно-ресурсних центрах, її ведення, виконання професійних обов'язків фахівця-консультанта інклюзивно-ресурсного центру; – формувати у майбутніх логопедів вміння спостерігати, аналізувати процес проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дітей з порушеннями мовлення, діяльності команди психолого-педагогічного супроводу, надання корекційно-розвиткових послуг дітям з 	

особливими освітніми потребами;

– формувати вміння спостерігати за особливостями навчання дітей в закладах освіти, консультуватися з педагогічними працівниками закладу освіти щодо укладання освітньої траєкторії, індивідуальної програми розвитку, необхідності модифікації/адаптації освітньої програми, особливостей організації освітнього середовища та інклюзивного навчання;

– помічати зміни в розвитку дітей з порушеннями під впливом корекційно-розвиткової діяльності, користуватися різними методиками для виявлення особливостей їх розвитку;

– формувати у здобувачів спеціальної освіти вміння надавати консультативну допомогу батьками чи законним представникам дитини з особливими освітніми потребами у формуванні позитивної мотивації щодо її розвитку, навчання і виховання;

– формувати у майбутніх логопедів вміння вести облік дітей, батьки чи опікуни яких звернулися до інклюзивно-ресурсного центру, відповідно до чинного законодавства України.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

Загальні компетентності:

ЗК-1. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК-2. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

ЗК-8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК-9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності:

СК-1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-2. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами (в логопедії).

СК-3. Здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів.

СК-4. Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства.

СК-5. Здатність приймати ефективні рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК-6. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності, приймати рішення та продовжувати навчання та/або підвищення професійної кваліфікації відповідно до наявних потреб і запитів.

СК-7. Здатність до організації освітнього процесу у спеціальних закладах дошкільної і загальної середньої освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

СК-8. Здатність до організації процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного освітнього середовища.

СК-9. Здатність до організації безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, у тому числі інклюзивного освітнього середовища.

СК-10. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та/або освітні проекти у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-11. Здатність моделювати та скеровувати освітній та реабілітаційний процес у закладах спеціальної, дошкільної, загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням, навчально-реабілітаційних центрах, інклюзивно-ресурсних центрах та встановлювати стосунки з

суб'єктом комунікації.

Програмні результати навчання :

РН 2. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань, створення нових та удосконалення традиційних технологій викладання і супроводження та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

РН 3. Розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами, генерувати нові ідеї для удосконалення навчання, виховання, розвитку та соціалізації цих осіб.

РН 4. Добирати та застосовувати ефективні методики комплексного оцінювання розвитку дітей, рефлексувати та критично аналізувати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рівень освітньої підтримки.

РН 6. Встановлювати ефективну взаємодію з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості спеціальної та інклюзивної освіти на засадах партнерства.

РН 7. Робити фаховий внесок до професійних знань і практики та оцінювання результатів діяльності команди у сфері психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі, мотивувати учасників команди супроводу до досягнення спільних цілей.

РН 8. Приймати ефективні рішення з питань спеціальної та інклюзивної освіти, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати їх розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей, зокрема, вимоги споживачів; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та ймовірні наслідки рішень.

РН 15. Ефективно взаємодіяти з органами управління та громадськими організаціями; налагоджувати професійну комунікацію із закладами освіти; здійснювати міжвідомчу взаємодію.

5. Організація навчання

Обсяг педагогічної (виробничої) практики в інклюзивно-ресурсних центрах

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	-
семінарські заняття / практичні / лабораторні	-
самостійна робота	270

Ознаки педагогічної (виробничої) практики в інклюзивно-ресурсних центрах

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	016 Спеціальна освіта	1	Нормативний

Тематика педагогічної (виробничої) практики в інклюзивно-ресурсних центрах

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Розподіл завдань практики (I тиждень)			
1. Ознайомлення з процесом роботи, зустріч із керівництвом, знайомство здобувачів-практикантів з фахівцями-консультантами ІРЦ.			9

2. Ознайомлення з планом роботи ІРЦ. Обговорення завдань практики.			9
3. Ознайомлення з посадовими інструкціями фахівця-консультанта ІРЦ.			9
4. Ознайомлення із наповненням кабінету для надання корекційно-розвиткових послуг дітям з порушеннями мовлення.			9
5. Ознайомлення з видами роботи фахівців-консультантів ІРЦ.			9
			45
Розподіл завдань практики (II тиждень)			
1. Спостереження за процесом професійної діяльності фахівців-консультантів ІРЦ.			10
2. Обговорення з фахівцем-консультантом особливостей обстеження осіб з порушеннями мовлення.			10
3. Ознайомлення з протоколами обстеження, висновками.			10
4. Підготовка корисних матеріалів для практичної діяльності.			15
			45
Розподіл завдань практики (III тиждень)			
1. Підготовка до корекційно-розвиткових занять, погодження з фахівцями-консультантами конспектів, вибір дидактичних матеріалів, проведення занять.			5
2. Проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини від 2-х до 18-ти років.			15
3. Організація та проведення індивідуальної роботи та консультацій з батьками чи законними представниками дитини.			15
4. Проведення корекційно-розвиткових занять. Обговорення та аналіз проведеної роботи.			10
			45
Розподіл завдань практики (IV тиждень)			
1. Укладання орієнтовного плану взаємодії команди супроводу та фахівців ІРЦ.			
2. Проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини від 2-х до 18-ти років.			
3. Організація та проведення індивідуальної роботи та консультацій з батьками чи законними представниками дитини.			
4. Проведення корекційно-розвиткових занять. Обговорення та аналіз проведеної роботи.			
			45
Розподіл завдань практики (V тиждень)			

1. Практична взаємодія з командою супроводу та фахівцями ІРЦ.			10
2. Проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини від 2-х до 18-ти років.			15
3. Організація та проведення індивідуальної роботи та консультацій з батьками чи законними представниками дитини.			10
4. Проведення корекційно-розвиткових занять. Обговорення та аналіз проведеної роботи.			10
			45
Розподіл завдань практики (VI тиждень)			
1. Проведення консультацій з фахівцем-консультантами ІРЦ щодо організації та проведення корекційно-розвиткових занять, в умовах воєнного стану.			9
2. Обговорення здобувачами-практикантами проведених форм логопедичної роботи, рефлексія.			9
3. Проведення консультацій з фахівцями-консультантами щодо оформлення та укладання рекомендацій для батьків дитини з порушенням мовлення, коли дитини відвідує ЗДО чи ЗЗСО чи перебуває на сімейному навчанні.			9
4. Проведення консультацій з фахівцем-консультантом щодо оформлення звітної документації (відповідно до плану роботи фахівця-консультанта).			9
5. Укладання звітної документації практики.			9
			45
	ЗАГ.:		270
6. Система оцінювання педагогічної (виробничої) практики в інклюзивно-ресурсних центрах			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>З урахуванням Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти в ПНУ імені Василя Стефаника https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf</p> <p>Вид контролю: Залік Підсумкова оцінка за роботу під час практики 50 балів, Презентування і захист матеріалів практик - 50 балів Разом – 100 б.</p> <p>Доповідь (5-7 хвилин) з презентацією матеріалів. Відкриті заняття; консультування; співпраця з учасниками включеними в процес практичної підготовки логопедів. робота з методичної літератури.</p>		
Вимоги до науково-педагогічної практики (виробничої)	Практична діяльність здобувачів ВО за фахом. Реалізація завдань практики відповідно до програми практики.		

Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання завдань програми практики (розміщеної на сайті дистанційного навчання https://d-learn.pnu.edu.ua) Оформлення звітної документації.
--	---

Підсумковий контроль	<i>Залік форма здачі: Прилюдний захист матеріалів практики</i>
----------------------	--

7. Політика практичної підготовки

Документація практики: укладається з використання цифрових технологій та з посиланнями на джерела (з урахуванням вимог до виду роботи)

Академічна доброчесність: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція). <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/>

Відвідування занять Практика не відпрацьовуються, однак реалізація завдань практики є обов'язковою.

- Відкриті заняття;
- Прилюдне захист звітів виконаної роботи з урахуванням завдань практики;
- Заслуховування і перегляд відео та презентацій;
- Додаткові бали зараховуються за результатами самоосвіти здобувачів (сертифікат, свідоцтво)

Неформальна освіта: Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Белеткова О. В. Учитель-логопед як організатор взаємодії учасників корекційного процесу. Логопед. 2013. № 6. С. 2-6.2.
2. Гуцу О. В. Програма з розвитку зв'язного мовлення для дітей із ЗНМ (6- 8 років). Логопед. 2017. № 6. С. 21-29.
3. Дедик І. О. Використання казок у процесі формування суцесивних навичок у молодших дошкільників. Логопед. 2011. № 3. С. 33-38.
4. Дмитрієва І. В. Командна взаємодія фахівців у процесі індивідуального супроводу дитини в умовах інклюзивного навчання : Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки). Збірник наукових праць. 2016. No 7. URL: <https://aqce.com.ua/vypusk-7-t-1-t-2/dmitrijeva-iv-komandna-vzajemodija-fahivciv-uprocesi-individualnogo-suprovodu-ditini-vumovah-inkluzivnogo-navchannja.html> (дата звернення: 13.08.2022).
5. Зайченко Г. Організація логопедичної роботи з дітьми із порушеннями аутичного спектра. Дефектологія. Особлива дитина: навчання та виховання. 2011. № 3. С. 21-23.
6. Логопедія. Підручник. За ред. М.К. Шеремет. – вид. 3-тє, перер. та доповн. Київ.: Видавничий Дім «Слово», 2015. 776 с.
7. Логопед +. URL : <http://innagidkih.ucoz.com/3>. Логопедичний кабінет в загальноосвітній школі. URL: <https://repository.sspu.sumy.ua/bitstream/123456789/5635/1/Nechytailo.pdf>
8. Лянна О.В., Литвиненко В.А., Ласточкина О. В. Організація відновлювально- логопедивної роботи про афазії у осіб післяінсультного стану в ланці взаємодії «логопед - сім'я». URL: <https://aqce.com.ua/vipusk-13/organizacija-vidnovljuvalno-logopedivnoi-roboti-pro-afazii-u-osib.html>
9. Методичні рекомендації для інклюзивно ресурсних центрів щодо визначення категорій (типологій) освітніх труднощів у осіб з ООП та рівнів підтримки в освітньому процесі. Національна академія педагогічних наук України Інститут спеціальної педагогіки і психології ім. М. Ярмаченка НАПН України, 2021. 200 с. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/2021/12/31/Metod.rekom.dlya.IRTS.31.12.pdf>

10. Методичні рекомендації для закладів загальної середньої освіти щодо визначення освітніх труднощів та рівня підтримки в освітньому процесі ЗЗСО. Національна академія педагогічних наук України Інститут спеціальної педагогіки і психології ім. М. Ярмаченка НАПН України, 2021. 24 с. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/2021/12/31/Metod.rekom.dlya.ZZSO.inkl.31.12.pdf>
11. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник / За заг. ред. М.А. Порошенко та ін. Київ : 2018. 252 с.
12. Освітні ресурси Інтернету. Логопедія. URL : <https://sites.google.com/site/osvitnires/nauka/psihologia-te-pedagogika/logopedia>
13. Порядок організації інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 квітня 2019 р. № 530 (Офіційний вісник України, 2019 р., № 51, ст. 1735; 2021 р., № 62, ст. 3908), і Порядок організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/483-2022-%D0%BF#Text>
14. Положення про інклюзивно-ресурсний центр, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 липня 2017р. № 545 (Офіційний вісник України, 2017 р., № 61, ст. 1859; 2018 р., № 68, ст. 2284; 2020 р., № 87, ст. 2801; 2021 р., № 60, ст. 3786) URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/493-2022-%D0%BF#Text>
15. Чупахіна С.В. Проектування віртуальної практичної підготовки (virtulal practice) майбутніх педагогів в умовах змішаного навчання (blended learning). Current trends and factors of the development of pedagogical and psychological sciences in Ukraine and EU countries: conference proceedings, September 25-26. Lublin: Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2020. P.2. p.191-195

Викладач: КИРСТА Наталія Романівна, доцентка кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти